

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-535

24.8.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Fall på jobb – motstridende legeerklæringer – årsakssammenheng.

Forsikrede falt på jobben og fremsatte krav om utbetaling som følge av plager i blant annet hode og nakke. Selskapet anførte at det ikke var sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen og plagene, samt at forsikredes plager skyldtes et sammensatt sykdomsbilde. Sekretariatet avgjorde saken i medhold av delegert myndighet og la til grunn at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort årsakssammenheng. Konkret ble det vist til at det forelå to spesialisterklæringer med ulik konklusjon, samt at det heftet svakheter med den erklæring som konkluderte med årsakssammenheng. Nemnda var enig i sekretariatets avgjørelse.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1967) var utsatt for en ulykke på jobb 11.11.03. I skademelding undertegnet av forsikrede 4.1.05 beskrives hendelsesforløpet slik:

Var igang med rydding av ferdigvarelager da jeg datt med hodet bakover å slo meg i vegg før jeg sklei i noe olje å slo hodet igjen i gulvet. Har siden slitt med migreaneanfall nakke og skulder knytninger i musklatur. Har problemer med å kjøre bil pga. dette. Har gått konstant med kvalme og synsforstyrrelser siden ulykken.

Dagen etter hendelsen oppsøkte forsikrede sin fastlege K. I journalnotat heter det:

Falt og slo hodet på jobben i går litt etter kl. 13. Ikke besvimt. Ble kvalm og ville sove. Brekket seg. Ikke commotio. Sykm. noen dager.

Den 17.11.03 noterte fastlegen i journalen:

Han prøvde å hjelpe til under flytting 1411. Ble svimmel og fikk hodesmerter og seg sammen. Siden har han stort sett vært sengeliggende. I natt har han nesten ikke sovet grunnet hodesmerter.

Den 18.11.03 ble det tatt ECG som viste normale resultater. I følge journalnotat 15.12.03 var forsikrede da fremdeles i dårlig form og plaget med hodepine og svimmelhet. Av journalnotat 22.12.03 fremgår at forsikrede følte seg "bedre idag. Post commotio syndrom? Han skal ta det med ro en tid fremover". Notat 29.12.03 omtaler at det ble gjort normale funn ved "CT av caput/cerebrum". Den 5.1.04 noterte fastlegen at forsikrede var bedre, og at det ble planlagt aktiv sykmelding.

I et notat av 24.6.04 fra overlege T. K., Nevrologisk poliklinikk, S., heter det under overskriften "Vurdering":

Pasienten har en sannsynlig post traumatisk tilstand, med langvarige smerter som følge av traume mot hodet og nakke har vært omdiskutert, særlig ved moderate traumer som ukomplisert hjernerystelse og nakkesleng. ..., men man har ikke klart å påvise noen sammenheng mellom ulykkens alvorlighetsgrad og oppkomsten av senere plager.

...

Plagene kommer ofte umiddelbart eller noen timer etter ulykken som ved skadelidtes tilfelle. Hos de aller fleste vil de gradvis avta og forsvinne i løpet av de første mnd. Vår pasient har imidlertid vedvarende plager

selv om han også mener at de har avtatt noe.

...

Forsikrede var deretter regelmessig hos fastlegen, og diagnosen "N79 commotio" er flere ganger benyttet i journalnotatene. I løpet av 2005 begynte forsikrede også å oppsøke legen for luftveisplager, myalgier, og samtaler i forbindelse med arbeidsutprøving og trygdespørsmål.

Dr. H., spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, avga erklæring til selskapet 19.5.06. Under overskriften "Vurdering av årsakssammenheng" heter det:

...

Det er flere forhold som etter mitt skjønn gjør denne skadesak problematisk. Skaden er dårlig dokumentert, det var ingen vitner til hendelsen, og det er ingen uavhengige opplysninger om tilstanden til skadelidte første døgn. Ut fra primærleges journalnotat neste dag virker det sannsynlig at skadelidte hele tiden har vært ved bevissthet i tilslutning til fallet. Han har muligens vært noe trett, uvel og kvalm samme og neste dag, men for øvrig er det lite som tyder på noen egentlig hjernerystelse (i så fall i svært lett grad). En forverring av tilstanden synes tilkommet flere dager senere (i forbindelse med flytting), og hodepine/svimmelhet nevnes først i primærlegejournal en knapp uke etter skaden. Noen uker etter skaden oppgis også synsforstyrrelser, og enda noe senere ustø gange og redusert konsentrasjon. På vårparten -04 tilkommer øresus og litt variable symptomer fra armene. Det eneste kliniske funn som ble gjort var noe ømhet i nakke/skuldermuskulatur.

Denne utvikling av gradvis eskalerende helseplager er ikke i tråd med hva skadelidte selv oppgir, nemlig at samtlige symptomer debuterte i forbindelse med skaden (det vil si samme dag). Den er heller ikke i samsvar med en biologisk skademodell ...

Med hensyn til de fire grunnvilkår som må oppfylles for å sannsynliggjøre sammenheng med skade, kan det virke tvilsomt om traumet med noen større grad av sannsynlighet har vært adekvat i forhold til å medføre varige helseplager. Det kan også være betydelig tvil om debut av de aktuelle plager har vært innenfor en tidsramme som er forenlig med skade (i alle fall for flertallet av hans symptomer). Kravet om brosymptomer kan neppe sies å være oppfylt, idet et flertall av symptomene har oppstått relativt lenge etter skaden. Det foreligger også etter mitt skjønn alternative forklaringer på tilstanden enn skade, nemlig at det over tid har utviklet seg en somatoform smertetilstand. ...

Videre heter det under "Konklusjon":

Etter mitt skjønn er skaden i november -03 ikke mest sannsynlige årsak til skadelidtes nåværende helseplager. ...

Selskapet avsto krav om erstatning 4.7.06 under henvisning til Hs vurderinger. Avslaget ble klaget inn til Forsikringsklagekontoret. H. ble i den forbindelse bedt om å vurdere hvorvidt deler av plagene kunne være forårsaket av skaden. I vurderingen av 5.7.07 heter det avslutningsvis:

I sum utelukker jeg ikke at hans initiale plager i form av svimmelhet, kvalme og tretthet kan ha hatt sammenheng med fallet, men det antas at disse gikk tilbake innen 2-3 dager. Den senere utvikling har etter mitt skjønn ikke sannsynlig sammenheng med skaden (skaden kan ikke anses verken nødvendig eller tilstrekkelig). ...

Forsikrede har opplyst at partene ble enige om å innhente en ny spesialisterklæring.

Et journalnotat 1.10.07 viser at forsikrede da klarte å jobbe 50 %, og ventet svar fra Nav på søknad om 50 % uførepensjon. Av journalnotat 15.2.08 fremgår at forsikrede ikke hadde vært på jobb, og hadde store problemer med ektefellen. I journalnotater fra 2009 benyttes diagnosene P76 Depresjon og L078 Myalgier.

I journalnotat 9.7.09 heter det:

... Arbeidsledig. Han har migrene, synsforstyrrelse (han ser svarte prikker, og glitring, brenner i øye ...), øresus, kvalm og oppkast ofte spesiell etter fysisk aktivitet. Han fikk innvilget 50% ufør i 2004-2005.

Han fikk beskjed av sosialkontor at han må søke 100% ufør. ...

Den 21.11.12 mottok Nav spesialisterklæring fra nevrolog, overlege T. K. i forbindelse med krav om ménerstatning etter folketrygdloven. I erklæringen heter det under overskriften "Kriterier for sannsynliggjørelse av årsakssammenheng mellom en ulykke med whiplash-mekanisme og kronisk besvær":

...

I vårt tilfelle er alle de 5 kriterie oppfylt. Vi tar for oss hvert av de 5 punktene:

A. Etter det vi kan se av pasientens journaler har pasienten før ulykken ikke hatt lignende plager.

B. Pasienten hadde et ukontrollert fall mot veggen. Han fikk ikke anledning til å ta seg for og oljefilmen på gulvet ville hjelpe til å øke farten i fallet og med en vekt på ca 75 kg i god fart kan være med å gjøre støtet mot nakkeregionen kraftigere.

C. Pasienten fikk øyeblikkelig store nakkesmerter og prøvde allerede samme dag å få legehjelp, men kom ikke inn til legen før dagen etterpå.

D. Smertene var størst umiddelbart etter ulykken og avtok gradvis, men forsvant aldri helt. Selv etter 8 år er smertene så betydelige at pasienten står ikke fritt i å velge yrke eller fritidsaktiviteter.

E. Pasienten lider ikke av andre plager som kan henføres til hode og nakkesmertene.

Jeg mener at det er mer enn 75% sannsynlighet for at det er årsakssammenheng mellom den aktuelle yrkesskadeulykken 03.11. og det symptombildet han frembyr i dag.

Under overskriften "Arbeid" heter det:

...

Etter vår vurdering er det stor sannsynlighet for at pasienten med tid, rett behandling og hensiktsmessige arbeidsutprøvinger kan finne et arbeid hvor han vil trives og vil kunne fungere i en større arbeidsprosent.

...

Forsikredes medisinske invaliditetsgrad ble i erklæringen satt til 15 % på grunn av yrkesskaden av 11.11.03. Nav tilkjente ham i 2012 "ménerstatning i gruppe 1, fra 1.4.07."

I fastlegejournalen er det et opphold fra 2009 til 2013. I 2013 får forsikrede diagnosen P02 "Psykisk ubalanse krisereaksjon." I journalnotat 5.3.14 heter det:

Kommer for å bli kjent, gi meg sin historie – han har de siste 10 år vært gjennom NAV systemet.

Alt falt i grus for snart ett år siden, mistet barn, hus, alt. Ikke fungert siden. Er nå i siste mnd. på FAAS, etter hvert må det søkes om uføretrygd for han. Han får overført sin journal fra ... legesenter.

Sosial kasus, har ingen fast bosted, kan ikke gjøre opp for seg.

Fastlegen satte 20.6.14 også diagnosen A82 "Nakkeslengsyndrom langvarig/kronisk", og senere P03 "Depresjonsfølelse". Av journalnotat 14.8.14 fremgår:

...

Fikk ansvaret for sine 2 mindreårige barn (på 8 og 10 år) da moren var narkoman, men fordi han mistet inntekt og hjem ble de tilbakeført til henne. I sin tid kvalifisert til Uførepensjon, men nektet av NAV legen og har siden levd på AAP minus trekk til NAV. Han er fortvilet.

Og av journalnotat 25.11.14:

Har smerter i venstre skulder, spesielt i ytterbevegelser.

Over lengre tid.

Mye slim og tungpustet, sanns.vis KOLS etter mange års røking.

Forsikrede har vært hos legen for ulike plager de påfølgende årene, i hovedsak med diagnosene P03 Depresjonsfølelse og P01 Angst.

Nav innvilget 3.4.17 100 % uføretrygd med 75 % yrkesskadefordeler.

Selskapet avsto krav om erstatning 25.4.17 fordi kravet var foreldet, og fordi erklæringen fra dr. T. K. ikke var egnet til å sannsynliggjøre en årsakssammenheng.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger en årsakssammenheng mellom hendelsen og hans plager. Det må tillegges betydelig vekt at nevrolog T. K. sin spesialisterklæring er svært grundig. Erklæringen bygger på et betydelig større dokumentgrunnlag enn dr. H. hadde tilgjengelig i 2006. Det er selskapet som må godtgjøre at forsikrede uavhengig av skaden ville vært arbeidsufør, jf. Rt. 2001 s. 320 og Rt. 1999 s. 1473. Tvil om sakens faktiske side, bør når arbeidsgiver ikke umiddelbart sendte inn skademelding, tale i disfavør av selskapet. Videre har selskapet oversett at det skal svare erstatning fra 1 % medisinsk invaliditet.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager. Hendelsen hadde antageligvis ikke skadeevne til å medføre varige helseplager. Flere av forsikredes symptomer oppstod lenge etter hendelsen, og kravet til brosymptomer er dermed heller ikke oppfylt. Det er videre mer nærliggende å tro at forsikredes plager skyldes hans meget sammensatte sykdomsbilde, og ikke hendelsen. I alle tilfeller fremstår hendelsen som så uvesentlig i det totale årsaksbildet at det ikke kan knyttes ansvar til den. Det ble vist til Rt. 1998 s. 1565 og Rt. 2010 s. 1547.

Anførselen om foreldelse er frafalt.

Sekretariatets avgjørelse:

Nemndas sekretariat avgjorde saken 14.6.18 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. punkt 11 i saksbehandlingsreglene. Forsikrede fikk ikke medhold i klagen.

Sekretariatet la til grunn at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom ulykken og hans plager. Det ble vist til at nemnda tidligere har lagt til grunn at spørsmålet om årsakssammenheng må vurderes på bakgrunn av prinsipper som er trukket opp i rettspraksis og at nemnda har kompetanse til å vurdere om erklæringene fyller prinsippene, jf. 2017-263 og 2018-220. I denne saken forelå det to spesialisterklæringer med ulik konklusjon, hvorav det heftet svakheter med dr. T. K. sin erklæring.

Det ble ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemnda.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Nemnda er enstemmig enig i sekretariatets avgjørelse.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Kaja de Vibe Malling (nestleder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Lise Karlsen (selskapsrepresentant), Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).